

Tradicionis pasaulėvaizdis, žinija, religija, mitologija, ideologija

Šioje temoje į tradicinę pasaulėjautą siūloma gilintis įvairiais aspektais: pasaulėjauta kaip vertybių sistema, tradicinių vertybių funkcionavimas socialiniuose, politiniuose ir kituose kontekstuose ir kaita, kultūrinė pasaulio kategorizacija, tam tikrų ženklų ir simbolių reikšmė, folkloriniai tikėjimai kaip normatyvinė struktūra ir kt. Svarbus tyrimo aspektas yra fundamentalios idėjos ir savitos kultūrinės / socialinės / religinės / filosofinės kategorijos. Jos apima gyvenimo ir mirties (etnologinių, religinių ir psichologinių aspektų kompleksas), laiko ir amžiaus, likimo, grožio, sveikatos ir ligos bei kitų kultūrinių-filosofinių konceptų sampratą. Tyrimai gali būti nukreipti į mitinio pasaulėvaizdžio rekonstrukciją, taip pat atliekami lyginamieji mitologijos, atskirų tautosakos žanrų tyrimai. Etninės žinijos tyrimai apimtų šias kategorijas: liaudies kalendorių ir metrologiją, etnoastronomiją ir tradicinę kosmologiją, astrologiją, etnometeorologiją, etnozoologiją ir etnobotaniką, etninę mediciną, ligų etiologijos ir gydymo sistemas, liaudies gydytojus ir kt. Galima tyrimų kryptis - tradicinę pasaulėjautą, meninę jos raišką ir šiuolaikinės transformacijos. Religijos temoje siūloma analizuoti šias svarbias kategorijas: dievybės ir šventumo sampratą, žmogaus ir pasaulio sąrangos bei religinius konceptus, kultą, religinį elgesį, religines organizacijas, šventąsias vietas, prigimtines kultūras ir religijas, religines ir ritualines praktikas tradicinėse ir šiuolaikinėse bendruomenėse, liaudies religiją, magines praktikas, šiuolaikinius religinius judėjimus (jų tradicijos tąsą, rekonstrukciją ir transformaciją). Atskiro dėmesio nusipelno baltų religija ir mitologija: jos tarpdisciplininiai tyrimai, baltų dievybių funkcijų bei vardų tyrimas.

Traditional worldview, knowledge, and religion, mythology and ideology

This topic proposes that students examine traditional worldviews through the following aspects: worldviews as value systems, the functioning of traditional values in social, political, and other contexts and changes thereof, cultural categorizations of the world, meanings of particular signs and symbols, folkloric religions as normative structures, etc. An important aspect of research are fundamental ideas and unique cultural / social / religious / philosophical categories. These categories include the concepts of life and death (as a complex of ethnological, religious, and psychological aspects), time and age, fate, beauty, health and disease, and other cultural-philosophical concepts. Studies may be directed at the reconstruction of a mythological worldview, comparative mythology, and comparisons of different genres of folklore. Ethnic knowledge studies would include the following fields: folk calendars and metrology, ethnoastronomy and traditional cosmology, astrology, ethno-meteorology, ethnozoology and ethnobotany, ethnic medicine, disease etiology and treatment systems, folk doctors, etc. A potential direction for research – traditional worldviews, their artistic expression, and contemporary transformations. In terms of studies of religion, this topic suggests research on the concept of deities and holiness, the structure of humans and the world with religious concepts, cult studies, religious behavior, religious organizations, holy sites, natural cultures and religions, religious and ritualistic practice in traditional and contemporary communities, folk religion, magical practice, contemporary religious movements (their tradition, reconstruction, and transformation). A separate field of research is Baltic religion and mythology: interdisciplinary research or studies on the names and functions of Baltic deities.